

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
موسسه ملی تحقیقات سلامت

تاریخ:
شماره:
پیوست:

فرم ترجمان دانش و گزارش یک و ۳ صفحه ای نتایج تحقیق طرح‌های پژوهشی

الف) مشخصات طرح:

عنوان کامل طرح: بررسی تأثیر اجرای کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت بر رفتار تأمین‌کنندگان منابع
مجری و همکاران طرح:

مانی یوسفوند، سیاستگذاری سلامت
دکتر علیرضا اولیایی منش، سیاستگذاری سلامت
دکتر مهدی صدرالهی، پزشک عمومی
دکتر کوروش فرزین، پزشک عمومی
سعید معنوی، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
پژمان حموزاده، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
عفت محمدی، سیاستگذاری سلامت

ب) مخاطبان طرح شما چه کسانی هستند؟ از بین گروه‌های زیر حداقل یک گروه را انتخاب کنید و به طور دقیق نام برده و توضیح دهید (گروه مخاطب به فرد یا گروهی گفته می‌شود که بتواند از نتایج طرح به طور مستقیم استفاده نماید)

مدیران و سیاستگذاران سلامت (مانند ستاد وزارت بهداشت)

مدیران بیمارستان و دانشگاه

ارائه دهندگان خدمت (پزشک، پرستار، ماما و غیره)

بیماران و مردم

صنعت

سایر سازمان‌ها (شهرداری، آموزش و پرورش، بهزیستی، سازمان جوانان و غیره)

با توجه به اینکه بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت به عنوان یکی از تکالیف قانونی برنامه پنجم توسعه بر عهده شورای عالی بیمه است، نتایج این مطالعه برای تمام اعضای شورای عالی بیمه سلامت که شامل دفتر ارزیابی فناوری سلامت، تدوین استاندارد و تعرفه سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان برنامه و بودجه، سازمان نظام پزشکی کشور، دفتر بیمه‌های سلامت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان بیمه سلامت، سازمان تأمین اجتماعی، سازمان بیمه خدمات درمانی نیروهای مسلح، بیمه کمیته امداد و بیمه‌های تکمیلی مورد استفاده خواهد بود. از طرف دیگر به علت اینکه بازنگری ارزش نسبی سلامت مرحله سوم طرح تحول سلامت می‌باشد، نتایج این مطالعه برای ستاد کشوری طرح تحول و همچنین مؤسسه ملی تحقیقات سلامت که برنامه‌های تحول را مورد رصد قرار می‌دهند و همچنین سازمان‌های نظارتی مانند کمیسیون بهداشت درمان مجلس می‌تواند مفید واقع شود.

ج) برنامه شما برای کاربست نتایج چیست (لطفاً دقیقاً منطبق با بخش مربوطه و گانت چارت در فرم پروپوزال تنظیم گردد)

- مشارکت یا همفکری با گروه مخاطب و استفاده کنندگان بالقوه در هنگام انتخاب موضوع یا طراحی پروپوزال پژوهش
- مشارکت یا همفکری با گروه مخاطب و استفاده کنندگان بالقوه در هنگام اجرای پژوهش
- انتشار مقاله در مجله های علمی - پژوهشی داخلی
- انتشار مقاله در مجله های علمی - پژوهشی خارجی
- ارائه در کنفرانس ها و سمینارهای داخلی
- ارائه در کنفرانس ها و سمینارهای خارجی
- ارسال خلاصه یا گزارش کامل طرح یا مقاله حاصل از آن برای استفاده کنندگان بالقوه آن
- قرار دادن متن کامل گزارش یا خلاصه ای از آن در وب سایت به منظور دسترسی استفاده کنندگان بالقوه به آن
- انتشار نتایج پژوهش در نشریات غیرعلمی (نظیر مجله ها یا روزنامه های مورد علاقه عموم)
- انتشار یافته ها در خبرنامه ها و بولتن ها (نظیر نشریات درون سازمانی که خبر های علمی و غیر علمی مرتبط با آن سازمان را منتشر می کند)
- ارائه یافته های پژوهش به خبرنگاران رسانه ها و یا شرکت در مصاحبه ها
- تشکیل جلسه با استفاده کنندگان بالقوه برای معرفی نتایج پژوهش
- تهیه و ارسال نتایج با زبان متناسب مخاطبین (نظیر نوشته های ساده برای بیماران و یا مردم، گزارش های کوتاه برای مدیران و مسئولین)
- انجام اقدامات لازم برای تجاری سازی یافته ها (ثبت پتنت، عقد قرارداد با صنعت و ...)
- سایر اقداماتی که موجب می شود نتایج پژوهش به مخاطب آن منتقل گردد : .....
- هیچکدام

دانشگاه علوم پزشکی تهران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
موسسه ملی تحقیقات سلامت

تاریخ:
شماره:
پیوست:

د: پیام اصلی حاصل از طرح پژوهشی (حداکثر در یک صفحه نوشته شود):

یافته‌های اصلی:

بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت، به عنوان مرحله سوم طرح تحول سلامت، با توجه با اهمیت و طول موج تاثیر آن بر عملکرد و رفتار سازمان‌های بیمه‌گر و به دلیل اهمیت موضوع منجر به ایجاد تغییراتی نظیر تغییر در ساختار سازمانی و تشکیلاتی، تغییر منابع و حق بیمه، تغییر جمعیت و تجمیع صندوق‌ها، تغییر بسته تحت پوشش بیمه، تغییر نظام پرداخت، تغییر پرداخت مطالبات، تغییر رسیدگی به اسناد، تغییر عقد قرارداد، تغییر فرآیندهای اداری (تأیید نسخ، صدور دفترچه و ...) و تغییر فرآیند هماهنگی و آموزش به واحدهای استانی در رفتار تأمین کنندگان منابع گردید. همچنین بار مالی حاصل از بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت در نیمه دوم سال ۱۳۹۳ معادل ۱۷,۳۳۶,۸۸۵,۷۲۶,۴۴۴ ریال و برای کل سال ۱۳۹۴ معادل ۳۴,۶۷۳,۷۷۱,۴۵۲,۸۸۸ ریال برآورد شد. با در نظر گرفتن کل هزینه‌های بیمه‌های پایه در بخش درمان در سال ۱۳۹۴، بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت، علاوه بر هزینه‌های پایه، ۱۵ درصد به کل هزینه‌های تأمین کنندگان منابع افزوده است.

نتیجه‌گیری از یافته‌های مطالعه:

به علت عدم بازنگری سالیانه ارزش نسبی خدمات سلامت در طی دوره ۲۰ ساله گذشته در ایران، تغییرات چالشی ناشی از بار مالی و کسری منابع برای تأمین کنندگان منابع یکی از نگرانی اصلی سیاستگذاران است که این چالش در برخی از سازمان‌های بیمه‌گر منجر به تغییراتی اصلی در رفتارهای پایه و بیمه‌ای سازمان‌ها گردید. با مدیریت مناسب بار مالی مترتب بر سازمان‌های بیمه‌گر، بسیج منابع و پایداری منابع مالی و از طرف دیگر با مشارکت همه ذینفعان، رفتارهای تغییر یافته به نحوه احسن قابل مدیریت بوده تا شرایط مالی و اداری مناسب برای اجرای هر چه بهتر این سیاست و دستیابی به مهم‌ترین اهداف مد نظر بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت از جمله ایجاد تعادل صحیح در ارزش نسبی خدمات و رعایت عدالت بین‌رشته‌ای و در بلندمدت افزایش دسترسی و کیفیت خدمات فراهم گردد.

کاربردهای پژوهش برای مدیران و سیاستگذاران:

آگاهی از میزان کسری منابع و رفتارهای تغییر یافته در سازمان‌های بیمه‌گر و تأمین کنندگان منابع، اطلاعات مناسبی را برای برنامه‌ریزی سال‌های آینده و بازنگری‌های بعدی ارزش نسبی در اختیار مدیران و سیاستگذاران حوزه سلامت قرار می‌دهد.

سوال پاسخ داده نشده:

لایه‌های پنهانی رفتاری و همچنین تغییراتی که ممکن است در بلندمدت در رفتار تأمین کنندگان منابع پیدا شود و تاثیرات بعدی این سیاست که در مدت زمان طولانی خود را نشان خواهد داد، به علت عدم وقوع در زمان انجام پژوهش، قابل رد نبوده است.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
موسسه ملی تحقیقات سلامت

تاریخ:

شماره:

پیوست:

ه) خلاصه اجرایی مطالعه (حداکثر در ۳ صفحه) نوشته شود.

بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت به عنوان مرحله سوم طرح تحول و به فاصله حدوداً ۶ ماهه از سایر بسته به اجرا درآمد و با هدف به روزرسانی تعرفه خدمات و تدوین و بومی سازی کتاب جدید ارزش نسبی خدمات و ایجاد سیستم کدینگ ملی پس از سی سال جامه عمل پوشاند. کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت را می توان به عنوان چهارچوبی مدون برای نحوه مصرف منابع مالی در بخش سلامت در نظر گرفت. چرا که از طریق وزن خدمات هر رشته تخصصی، سازمان های بیمه گر نسبت به پرداخت حق الزحمه پزشکان اقدام می کنند. لذا بازنگری این چهارچوب مصرف منابع هم بر روی نحوه هزینه کرد منابع در حوزه سلامت، هم بر روی بار مالی مترتب بر سازمان های بیمه گر و هم بر روی تصمیمات و به نوبه آن رفتار تأمین کنندگان منابع نظام سلامت تأثیرگذار خواهد بود. بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین نحوه تأثیر بازنگری کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت بر رفتار تأمین کنندگان منابع نظام سلامت به انجام رسید.

این مطالعه در دو بخش (کیفی و کمی) انجام شد. قسمت از مطالعه به صورت کیفی انجام شد. جامعه پژوهش بخش کیفی شامل مدیران ارشد، میانی و اجرایی آگاه به موضوع در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه، سازمان های بیمه گر پایه و بیمه های تکمیلی بودند. نمونه ها با استفاده از نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. در بخش کمی تعیین میزان رشد تعرفه به تفکیک گروه های خدمتی و تعیین تأثیر بازنگری کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت بر بار مالی سازمان های بیمه گر و پرداخت های بیماران مد نظر بود. بنابراین ۷۵۰ خدمت به عنوان نمونه برای محاسبه بار مالی انتخاب شدند: براساس گزارش عملکرد سازمان های بیمه گر ۳۰۰ خدمت جراحی و بیهوشی که بالغ بر ۸۲ درصد شیوع را تشکیل می دهند و در سایر سرفصل های خدمات پاراکلینیک، ۲۰ خدمت اول هر گروه (در ۷ گروه: رادیوگرافی، سونوگرافی، آنژیوگرافی، سی.تی.اسکن، ام.آر.ای، پزشکی هسته ای و آزمایشگاه) که بیش از ۸۵ درصد شیوع خدمات آن گروه را تشکیل می دهند به عنوان نمونه برای محاسبات تغییرات بار مالی انتخاب شدند. تحلیل و محاسبات بار مالی براساس فرمول لاسپیرز و با استفاده از نرم افزار اکسل انجام شد.

یافته های مطالعه در بخش کیفی که با هدف تعیین نحوه تأثیر بازنگری کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت بر رفتار تأمین کنندگان منابع نظام سلامت انجام شد به شرح جدول زیر می باشد:

تأثیر بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت بر رفتار سازمان‌های بیمه‌گر

ردیف	تم اصلی	زیر تم‌های مرتبط	اثر بازنگری کتاب بر بار مالی
۱	ساختار سازمانی و تشکیلاتی	کارگروه مدیریت هزینه کمیت رسیدگی به اسناد سیستم کدینگ یکسان خدمات بازطراحی فرآیند رسیدگی به اسناد	تدوین دستورالعمل باعث رسیدگی و مدیریت هزینه و جلوگیری از تقاضای القای شده است کاهش میزان پرداختی بیماران
۲	تغییر منابع و حق بیمه	افزایش سهم سازمان‌های بیمه‌گر از هزینه‌های سلامت افزایش سرانه عملکردی متناسب با افزایش حقوق و دستمزد	جبران بخشی از کسری سازمان افزایش منابع در اختیار سازمان‌ها
۳	تغییر جمعیت و تجمیع صندوق‌ها	عدم تغییر جمعیت تحت پوشش	بدون تأثیر
۴	بسته تحت پوشش بیمه	ورود ۳۰۰ خدمت جدید به بسته پایه تدوین بسته پایه بر اساس کتاب جدید سیاست‌های جدیدی برای کاهش بسته و خدمات غیرضروری افزایش گارد برای ورود خدمات جدید کاهش فرانشیز بیماران سرپایی و بستری	افزایش بار مالی به واسطه ورود خدمت جدید به بسته مدیریت منابع موجود و ایجاد تعادل بین منابع و مصارف و مدیریت هزینه‌ها افزایش سهم پرداختی سازمان با تفاهم مشترک با وزارت بهداشت
۵	نظام پرداخت	انجام بازنگری گلوبال بر اساس کتاب حذف پرداخت‌های غیررسمی	افزایش بار مالی کتاب با پرداخت دو کا خدمات و ارائه‌کنندگان جدید
۶	پرداخت مطالبات	به علت افزایش هزینه‌ها، مطالبات با تأخیر	انباشت بدهی و مطالبات به علت تأخیر در پرداخت و افزایش کسری سازمان
۷	رسیدگی به اسناد	افزایش کسورات از ۵ درصد به ۱۰ درصد	کاهش بار مالی کتاب جدید
۸	عقد قرارداد	بازطراحی و ابلاغ فرمت قرارداد با مراکز	مدیریت تعاملات بین مراکز ارائه‌دهنده و مدیریت هزینه‌ها
۹	فرآیندهای اداری (تأیید نسخ، صدور دفترچه و ...)	بازطراحی فرآیندهای داخلی منوط کردن پرداخت خدمات گران‌قیمت به پروتکل درمانی	مدیریت پرداخت هزینه و کاهش بار مالی کتاب
۱۰	فرآیند هماهنگی و آموزش به واحدهای استانی	برگزاری جلسات آموزشی دوره‌ای و آموزش کتاب و دستورالعمل جدید	آموزش کارکنان و کارشناس رسیدگی باعث اجرای درست کتاب و مانع افزایش هزینه‌ها شد

یافته‌های مطالعه در بخش کمی که با تعیین بار مالی حاصل از بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت به صورت زیر می‌باشد:

بار مالی حاصل از بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت در نیمه دوم سال ۱۳۹۳ معادل ۱۷،۳۳۶،۸۸۵،۷۲۶،۴۴۴ ریال و برای کل سال ۱۳۹۴ معادل ۳۴،۶۷۳،۷۷۱،۴۵۲،۸۸۸ ریال برآورد شده است. با در نظر گرفتن کل هزینه‌های بیمه‌های پایه در بخش درمان در سال ۱۳۹۴ که معادل ۲۳۰ هزار میلیارد ریال برآورد می‌گردد، بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت، علاوه بر هزینه‌های پایه، ۱۵ درصد به کل هزینه‌های سازمان‌های بیمه‌گر پایه افزوده است.

به علت عدم بازنگری سالیانه ارزش نسبی خدمات سلامت در طی دوره ۲۰ ساله گذشته در ایران، تغییرات چالشی ناشی از بار مالی و کسری منابع برای تامین کنندگان منابع یکی از نگرانی اصلی سیاستگذاران است که این چالش در برخی از سازمان‌های بیمه‌گر

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
موسسه ملی تحقیقات سلامت

تاریخ:

شماره:

پیوست:

منجر به تغییراتی اصلی در رفتارهای پایه و بیمه‌ای سازمان‌ها گردید. با مدیریت مناسب بار مالی مترتب بر سازمان‌های بیمه‌گر، بسیج منابع و پایداری منابع مالی و از طرف دیگر با مشارکت همه ذینفعان، رفتارهای تغییر یافته به نحوه احسن قابل مدیریت بوده تا شرایط مالی و اداری مناسب برای اجرای هر چه بهتر این سیاست و دستیابی به مهم‌ترین اهداف مد نظر بازنگری ارزش نسبی خدمات سلامت از جمله ایجاد تعادل صحیح در ارزش نسبی خدمات و رعایت عدالت بین‌رشته‌ای و در بلندمدت افزایش دسترسی و کیفیت خدمات فراهم گردد. بنابراین مدیران و سیاستگذاران حوزه سلامت با آگاهی از میزان کسری منابع و رفتارهای تغییر یافته در سازمان‌های بیمه‌گر و تامین‌کنندگان منابع، اطلاعات مناسبی را برای برنامه‌ریزی سال‌های آینده و بازنگری‌های بعدی ارزش نسبی در اختیار خواهند داشت.